

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:	I. Przedruki z Dziennika Ustaw R.P. Nr. Nr. 86 — 87	str. 454
	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 sierpnia 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, celem wykonania ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samolstnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich	454
	Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 14 września 1931 r. wydane co do §§ 21—25, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 grudnia 1930 r. o żandarmerji	456
	Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 1931 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 16 marca 1930 r. wydanem w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Zagranicznych, Skarbu, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, zmienionej i uzupełnionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 stycznia 1928 r.	459
	II. Przedruki z Monitora Polskiego Nr. Nr. 218—225.	460
	Obwieszczenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 14 września 1931 r. o pocztowych kartach tożsamości	460
	III. Przedruki z Innych wydawnictw urzędowych	461
	Rozkaz Ministra Spraw Wojskowych o odraczaniu wykonania kar osobom w czynnej służbie wojskowej	461
	IV. Orzecznictwo — przedruki ze „Zbioru Wyroków N. T. A.” rocznik VI rok 1928.	462
	VI. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. Nr. 163 — 166	463
	Poz. 259 — Okólnik Nr. 163 z dnia 22 września 1931 r. o zwolnieniu od opłat pocztowych komisji uzdrowiskowych i wydziałów wykonawczych	463
	260 — Okólnik Nr. 164 z dnia 25 września 1931 r. o dołączaniu przez apteki do rachunków oryginałów recept	463
	261 — Okólnik Nr. 165 z dnia 28 września 1931 r. w sprawie wyjazdu zagranicę osób obowiązanych do służby wojskowej (zmiana marszruty)	464
	262 — Okólnik Nr. 166 z dnia 28 września 1931 r. o zagranicznych artystach (cudzoziemcach).	464

VII. Pisma okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	str. 465
Poz. 263 — Pismo Nr. OP. 19492/1 z dnia 23 września 1931 r. w sprawie Konwencji Wiedeńskiej o emeryturach.	„ 465
264 — Pismo Nr. Wojsk. 1414/1 z dnia 23 września 1931 r. o niedomaganiach przy sporządzaniu rejestrów 18-letnich	„ 465
265 — Pismo Nr. Wojsk. 1434/1 z dnia 28 września 1931 r. o gimnazjum Spółki „Laor”— odroczenia uczniom służby wojskowej	„ 466
IX. Ruch służbowy	„ 466

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 28 września Nr. 86 Rok 1931

Poz. 673. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 sierpnia 1931 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, celem wykonania ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich.

Na podstawie art. 9 ustawy z dn. 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172) zarządza się co następuje:

§ 1. Samoistnym podatkiem wyrównawczym, pobieranym przez gminy wiejskie, mogą być obciążone zarówno grunty, podlegające opłacaniu podatków państwowych, jak i wolne od tego podatku grunty państwowe, fundacyjne, instytucyj o charakterze opieki społecznej oraz grunty duchowne i klasztorne, z wyjątkiem jednakże tych duchownych i klasztornych gruntów Kościoła Katolickiego, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjarzów (art. XV Konkordatu).

§ 2. Podstawą wymiaru podatku wyrównawczego od gruntów, wolnych od podatku państwowego, w województwach centralnych i wschodnich, stanowi idealny zasadniczy podatek gruntowy, zaś w województwach zachodnich — idealny zasadniczy dodatek państwowy do podatku gruntowego.

§ 3. Idealny zasadniczy podatek gruntowy od gruntów państwowych w województwach centralnych i wschodnich oblicza się na podstawie klasyfikacji tychże gruntów, przeprowadzonej w myśl przepisów rozporządzenia IV Mini-

stra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 7, poz. 38).

Dla ustalenia idealnego zasadniczego podatku gruntowego od innych gruntów, wolnych od podatku państwowego, poza gruntami państwowymi, w województwach centralnych i wschodnich, winna nastąpić klasyfikacja tych gruntów, którą przeprowadza powołana w tym celu gminna komisja klasyfikacyjna.

W skład tej komisji wchodzi: jako przewodniczący — wójt gminy lub jego zastępca, zaś jako członkowie — jeden członek rady gminnej, przez tę radę wybrany, oraz jeden przedstawiciel instytucji, która jest właścicielką odnośnych gruntów względnie niemi zarządza.

§ 4. Określona w poprzednim paragrafie komisja przeprowadza klasyfikację gruntów — na obszarze województw centralnych — według taryfy podatku gruntowego dworskiego z odpowiednim zastosowaniem przepisów §§ 7 i 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 10 września 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 639), zaś na obszarze województw wschodnich — z odpowiednim zastosowaniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 14 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 77), uzupełnionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 161) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 239).

§ 5. Dla wykonania tych zadań gminna komisja klasyfikacyjna powoływać może potrzebnych jej rzeczoznawców.

§ 6. O dniu posiedzenia komisji członkowie jej powinni być powiadomieni pisemnie przez przewodniczącego przynajmniej na trzy dni przed posiedzeniem, przyczem w zawiadomieniu powinien być określony porządek dzienny posiedzenia.

Dla prawomocności uchwał komisji konieczna jest obecność jej przewodniczącego i obu członków. Jeżeli jednakże przedstawiciel instytucji, do której należą grunty, podlegające klasyfikacji, nie przybędzie na posiedzenie, to następne posiedzenie jest prawomocne również bez jego obecności; na tę okoliczność należy zwrócić uwagę w zawiadomieniu o następnym terminie posiedzenia.

Uchwały komisji zapadają większością głosów i zamieszczone być mają w protokole posiedzenia komisji, który podpisuje przewodniczący i obaj członkowie. W wypadku jednakże zdekompletowania komisji, określonym w drugim zdaniu poprzedniego ustępu orzeczenie przewodniczącego i jednego członka komisji ma moc uchwały komisji tylko wtedy, gdy jest jednomyślne.

Przeciw uchwale większości komisji pozostały jej członek może w ciągu dni 14-tu od dnia powzięcia uchwały wnieść sprzeciw do wydziału powiatowego, który go rozstrzyga ostatecznie.

Za udział w posiedzeniach komisji nie należy się członkom komisji żadne wynagrodzenie, gmina jest jednakże obowiązana dostarczyć komisji koniecznej dla jej urzędowania pomocy technicznej.

§ 7. Przez deficyt, o którym mowa w ustępie 1 art. 2 ustawy, należy rozumieć różnicę między ogólną sumą preliminowanych na dany rok budżetowy wydatków zwyczajnych, a ogólną sumą preliminowanych dochodów, które gmina może osiągnąć po wykorzystaniu wszystkich swych źródeł dochodowych na podstawie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 8. Gminy wiejskie w województwach śródkowych i wschodnich mogą pobrać podatek wyrównawczy również na pokrycie deficytu z okresu obrachunkowego 1930/31.

O ile gminy te w ciągu roku 1930/31 uchwały statut podatku wyrównawczego i dokonały jego wymiaru, to ponowne uchwalenie statutu podatku za tenże rok budżetowy na podstawie art. 8 ustawy i ponowny wymiar podatku powinny być dokonane w roku bieżącym tylko w wypadku, jeżeli wysokość podatku uchwalonego i wymierzonego w roku 1930/31 nie mieści się w granicach, określonych w ustępie 1 art. 8 ustawy, t. zn. jeżeli rzeczywisty niedobór budżetowy gminy za rok 1930/31 okazał się mniejszy niż przewidywany na pokrycie jego wpływ z podatku wyrównawczego, lub też, gdy stawki podatku wyrównawczego przekraczały maksymalne granice, określone art. art. 1 i 2 ustawy z dnia 1 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 208).

O ile gmina zgodnie z przepisem poprzedniego ustępu — nie przeprowadza nowego wymiaru podatku, to termin płatności I raty tego podatku dla płatników, którzy go nie uiszcili w r. 1930/31, liczy się od dnia wejścia w życie ustawy, t. j. od dnia 1 kwietnia 1931 r. z uwzględnieniem 14-dniowego terminu ulgowego, przewidzianego art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721).

§ 9. W wypadkach uchwalenia nowego statutu samoistnego podatku wyrównawczego za rok 1930/31 na podstawie art. 8 ustawy ter-

min płatności tego podatku oznaczony zostanie w nakazach płatniczych.

§ 10. Należności z tytułu podatku wyrównawczego za r. 1930/31 płatne są w dwóch ratach półrocznych, ustalonych w ustępie 2 art. 2 ustawy względnie — na prośbę płatnika — w czterech ratach kwartalnych.

W miarę zdolności płatniczej opodatkowanych oraz w zależności od własnej sytuacji finansowej może gmina podatek, określony w poprzednim ustępie, rozłożyć na większą ilość rat półrocznych względnie kwartalnych.

§ 11. Wszelkie kwoty, uiszczone z tytułu podatku wyrównawczego za r. 1930/31 przed terminami, określonymi w ostatnim ustępie § 8 oraz w §§ 9 i 10 wraz z ewent. odsetkami za odroczenia, karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi, podlegają zaliczeniu na poczet podatku wyrównawczego, płatnego we wspomnianych terminach.

§ 12. Podział ogólnej sumy samoistnego podatku wyrównawczego pomiędzy poszczególnych płatników przeprowadza się w ten sposób, że iloraz, otrzymany z podzielenia tejże ogólnej sumy przez sumę podatków, wymienionych w art. art. 5 i 6 ustawy, przypadających na wszystkich płatników, mnoży się przez sumę tychże podatków, przypadającą na każdego z tych płatników.

§ 13. Dla zapewnienia zarządom gmin podstaw wymiaru samoistnego podatku wyrównawczego, urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych prześlą im w terminie dni czternaście od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia—dane liczbowe, dotyczące przypadającego na poszczególnych płatników w r. 1931 zasadniczego podatku gruntowego oraz cen wykupionych przez płatników świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, zaś wydziały powiatowe—dane liczbowe, dotyczące państwowego podatku od budynków. Dane te w latach następnych dostarczone będą do dnia 1 marca każdego roku.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 674. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 17 sierpnia 1931 r. o uldze celnej na suszone morele, brzoskwinie i gruszki.

Poz. 675. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 20 lipca 1931 r. o dopuszczeniu do obrotu handlowego wyrobów złotych i srebrnych zaopatrzonych w dawne cechy probiercze.

Poz. 676. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 września 1931 r. o częściowej zmianie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 sierpnia 1928 r. o opłatach za czynności urzędów miar.

Poz. 677. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dn. 14 września 1931 r. wydane co do §§ 21 — 25 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 grudnia 1930 roku o żandarmerji.

Na podstawie art. 5 i 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 grudnia 1930 roku o żandarmerji (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 2, poz. 6) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Właściwość osobowa żandarmerji.

Do art. 1.

§ 1. Właściwość osobowa organów żandarmerji rozciąga się na osoby, wyliczone w art. 2, 3 i 75 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie ustawy postępowania karnego wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 368) w brzmieniu ustalonym w ustępie I, II i VII art. 153 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku w sprawie kodeksu karnego wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 328), oraz na osoby, wymienione w art. 4 wyżej podanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r.

§ 2. Działalność służbowa żandarmerji obejmuje—poza wypadkami wymienionymi w § 1—również osoby cywilne, co do których, w myśl wydanych przepisów, ingerencja władz i organów wojskowych, celem utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, jest dopuszczalna.

Poza tem działalność służbowa żandarmerji, jako wojskowego organu przeznaczonego do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, ma — w stosunku do osób cywilnych—charakter jedynie pomocniczy i ograniczona jest do następujących wypadków:

1) Organa żandarmerji są uprawnione do przymusowego zatrzymania wyżej wymienionych osób w razie schwytania ich na gorącym uczynku przestępstwa lub bezpośrednio potem w czasie pościgu z tem, że mają w tym wypadku obowiązek natychmiastowego sprowadzenia lub przekazania podejrzanych do znajdujących się najbliżej miejsca ujęcia cywilnych władz sądowych, względnie cywilnego organu bezpieczeństwa publicznego (Policja Państwowa).

2) Organa żandarmerji są uprawnione do przymusowego przeprowadzania oględzin, rewizji domu i osoby oraz zatrzymania przedmiotów w warunkach określonych postanowieniami §§ 131 i 132 ustawy postępowania karnego wojskowego.

Rozdział II.

Właściwość rzeczowa żandarmerji.

Do art. 2.

§ 3. Działalność służbowa żandarmerji, jako wojskowego organu przeznaczonego do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, polega:

- 1) na obowiązku służbowym zapobiegania i ścigania przestępstw w stosunku do osób, wymienionych w §§ 1 i 2 (służba sądowo-policyjna),
- 2) na ochronie osób i rzeczy w myśl obowiązujących przepisów (służba ochronna — § 11),
- 3) na obowiązku służbowym współdziałania z dowódcami jednostek i miejscowymi władzami wojskowymi (komentantami garnizonów) w kierunku utrzymania porządku i karności w wojsku (służba wojskowo-policyjna),
- 4) na udzielaniu pomocy (asystencji) władzom cywilnym, w ramach obowiązujących przepisów o udzielaniu pomocy wojskowej władzom cywilnym (służba asystencyjna).

Wzbronione jest używanie żandarmerji do czynności, niewchodzących w zakres jej działalności służbowej.

§ 4. W służbie sądowo-policyjnej żandarmerja jest organem pomocniczym oraz wykonawczym sądów i prokuratur wojskowych, a celem jej jest zapobieganie naruszeniom ustaw karnych oraz ściganie przestępstw, należących do właściwości sądów wojskowych (zapobiegawcza i wykonawcza służba sądowo-policyjna).

Istota wykonawczej służby sądowo-policyjnej polega na obowiązku wkraczania służbowego, celem ustalenia stanu faktycznego przestępstwa, oraz zabezpieczenia dowodów lub też ujęcia osoby sprawcy. W służbie tej wkraczają organa żandarmerji „w imieniu prawa” i ponoszą pełną odpowiedzialność dyscyplinarną i karno-sądową za swoje czynności służbowe.

§ 5. Powodem służbowego wkraczania żandarmerji, jako organu wykonawczego w służbie sądowo-policyjnej, może być:

- 1) wiadomość otrzymana jakkolwiek drogą, albo spostrzeżenie własne o zamierzeniu, usiłowaniu lub dokonaniu czynu karygodnego, ściganego z urzędu (wkroczenie służbowe z własnej inicjatywy);

- 2) wezwanie służbowe pomocy żandarmerji przez przełożonych tych osób, które są podejrzane o zamierzenie, usiłowanie lub dokonanie wymienionych czynów karygodnych (wkroczenie służbowe na skutek wezwania);
- 3) rozkaz właściwego dowódcy, względnie zlecenie służbowe prokuratora wojkowego (oficera sądowego) lub sądu wojkowego w kierunku przeprowadzenia dochodzeń przygotowawczych lub też wykonania poszczególnych czynności służbowych, związanych z postępowaniem badawczym, prokuratorskim lub sądowym (wkroczenie służbowe na rozkaz, względnie na skutek zlecenia prokuratorskiego lub sądowego).

§ 6. W wypadku wymienionym w punkcie 1 § 5, ma żandarmerja obowiązek przeprowadzenia dochodzeń, niezbędnych dla wyjaśnienia sprawy, zabezpieczenia dowodów i śladów przestępstwa oraz ustalenia, względnie ujęcia sprawcy w granicach i w sposób przewidziany przepisami ustawy postępowania karnego wojkowego, względnie instrukcją żandarmerji — z powodu przestępstw, które doszły do jej wiadomości i zostały spełnione przez osoby wojskowe nazwane ich formacji, chociażby formacje te rozmieszczone były w tym samych obszarach garnizonowych, w których znajduje się miejsce spełnienia czynu przestępnego.

O wkroczeniu z własnej inicjatywy (punkt 1 § 5) obowiązane są odnośnie dowództwa żandarmerji zawiadomić właściwego prokuratora wojkowego, przy podaniu okoliczności, które to wkroczenie uzasadniają, oraz wymienieniu osoby podejrzanego. Obowiązek ten odpada, gdy wkroczenie dotyczy przestępstw, które mogą ulec ukaraniu dyscyplinarnemu w myśl art. 45 kodeksu karnego wojkowego, a nie zarządzono tymczasowego przytrzymania ani rewizji.

W sprawach mających szczególną wagę dla interesów Państwa lub wojska, obowiązane są odnośnie dowództwa żandarmerji zawiadomić o wkroczeniu również właściwego dowódcę.

Obowiązkiem dowódców formacji (komentantów, kierowników) jest udzielenie organom żandarmerji potrzebnego poparcia i pomocy.

§ 7. W wypadkach dokonanych wewnątrz formacji przestępstw cięższych, lub w sprawach zawitych, oraz w wypadkach gdy ślady przestępstwa lub inne okoliczności wymagają skierowania dochodzeń poza obręb odnośnej formacji lub wezwania pomocy, względnie asystencji służbowej cywilnych organów bezpieczeństwa publicznego, natychmiastowa zaś interwencja sądu wojkowego jest niemożliwa (niebezpieczeństwo zwłoki), winni dowódcy (komentanci kierownicy) formacji zarządzić jedynie konieczne zabezpieczenie dowodów i śladów przestępstwa oraz osoby sprawcy i wezwać żandarmerję do przeprowadzenia dochodzeń.

Również we wszystkich innych wypadkach przestępstw, dokonanych wewnątrz formacji,

winien dowódca (komendant, kierownik) formacji w jak najszerzej mierze korzystać z pomocy żandarmerji.

Żandarmerja otrzymawszy jakąkolwiek inną drogą wiadomość o dokonaniem wewnątrz formacji przestępstwie, obowiązana jest powiadomić o tem dowódcę (komendanta, kierownika) formacji, meldując równocześnie o zachodzących ewentualnie okolicznościach, wyszczególnionych w ustępie 1 niniejszego paragrafu.

§ 8. O wynikach dochodzeń w wypadkach wymienionych w punkcie 1 i 2 § 5 zawiadamia żandarmerja:

- a) właściwego prokuratora (oficera sądowego) w wypadkach, w których zarządzono tymczasowe przytrzymanie lub rewizję oraz w wypadkach, w których nie może mieć zastosowania przepis art. 45 k. k. w.,
- b) dowódcę (komendanta, kierownika) formacji w wypadkach wkroczenia na wezwanie, gdy przestępstwo może ulec ukaraniu dyscyplinarnemu w myśl postanowień art. 45 kodeksu karnego wojkowego, oraz w innych wypadkach wtedy, gdy organa żandarmerji przedsiębrały czynności służbowe wewnątrz formacji lub zastosowały zatrzymanie tymczasowe.

§ 9. W wypadku wymienionym w punkcie 3 § 5 żandarmerja po przeprowadzeniu nakazanych względnie zleconych czynności, skierowuje wyniki dochodzeń bezpośrednio do władz, które nakazały lub zleciły dokonanie tych czynności.

§ 10. W wypadkach przestępstw prywatno-skargowych winna żandarmerja:

- 1) udzielić informacji co do sprawcy przestępstwa osobom, które się do niej o to zwracają, a
- 1) o ile zagrożona jest dyscyplina lub porządek wojskowy, donosić o tem właściwym przełożonym.

§ 11. Służba ochronna ma charakter służby zapobiegawczej, a celem jej jest przeciwdziałanie naruszeniom tajemnic wojskowych i ochrona osób i rzeczy, obszarów i urządzeń wojskowych (zapobiegawcza służba ochronna).

Pełnienie służby ochronnej polega na zabezpieczeniu osób, sztabów wyższych dowództw, rzeczy, obszarów i urządzeń wojskowych w myśl przepisów instrukcji żandarmerji.

§ 12. W wypadkach przestępstw przeciwpaństwowych współdziała żandarmerja z wojskowymi organami informacyjnymi. Zakres współdziałania określają specjalne instrukcje.

§ 13. Zadaniem służby wojskowo-policyjnej jest zapobieganie naruszeniom przepisów, mających na celu utrzymania dyscypliny zewnętrznej oraz wkraczanie (przymusowe zatrzymanie, skierowane doniesienia) w wypadkach

naruszenia tych przepisów. W zakresie tej służby są dowódcy plutonów i posterunków żandarmerji organami pomocniczymi miejscowych komendantów garnizonów. Doniesienia w przedmiocie naruszenia wyżej wspomnianych przepisów, skierowuje żandarmerja do przełożonych dowództw winnych osób wojskowych, względnie do miejscowych komend garnizonów, zależnie od charakteru przewinienia dyscyplinarnego.

§ 14. Udzielanie pomocy władzom cywilnym przez żandarmerję może polegać na asystencji przy tłumieniu rozruchów, pomocy na wypadek klęsk żywiołowych i we wszystkich innych wypadkach, w których jest dopuszczalna pomoc wojska władzom cywilnym.

§ 15. O wykroczeniach administracyjnych i skarbowych, których sprawcami są osoby wojskowe, donosi żandarmerja właściwym władzom administracyjnym lub skarbowym za pośrednictwem władzy przełożonej nad sprawcą.

Rozdział III.

Uprawnienia służbowe organów żandarmerji.

Do art. 3.

§ 16. Organom żandarmerji w służbie przysługują prawa warty wojskowej. Zakres uprawnień organów żandarmerji w tym względzie normują regulaminy i instrukcje wojskowe.

§ 17. Organa żandarmerji mają prawo użycia broni w następujących wypadkach:

- a) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego życiu, zdrowiu lub wolności organu żandarmerji lub innych obywateli, albo też w celu przeciwdziałania przedsięwzięciu czynności, zmierzających bezpośrednio do takiego napadu lub zamachu;
- b) w celu wymuszenia posłuchu prawnemu rozkazowi w wypadkach ostatecznej potrzeby i bezpośrednio grożącego niebezpieczeństwa dla karności wojskowej lub bezpieczeństwa publicznego;
- c) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego mieniu publicznemu lub prywatnemu, mającemu doniosłe znaczenie dla celów obrony Państwa lub dla celów użyteczności publicznej, albo też w celu przeciwdziałania przedsięwzięciu czynności zmierzających bezpośrednio do takiego napadu lub zamachu;
- d) w celu pokonania oporu czynnego, udaremniającego przeprowadzenie czynności służbowych, albo też w celu pokonania gwałtu fizycznego, niemającego charakteru napadu lub zamachu określonego

w punkcie a), lecz skierowanego na pozbawienie organu żandarmerji fizycznej możliwości wypełnienia obowiązku służby przez usiłowanie rozbrojenia, ubezwładnienia i t. p.;

- e) w celu udaremnienia ucieczki osoby aresztowanej lub przytrzymanej, co do której organ żandarmerji ma podejrzenie, że jest niebezpiecznym przestępcą;
- f) w celu ujęcia niebezpiecznego przestępcy, który ucieka, albo także unieszkodliwienie go, jeżeli zajął stanowisko obronne lub schronił się do kryjówki;
- g) podczas pełnienia służby ochronnej lub konwojowej, przeciwko osobie popełniającej lub usiłującej popełnić czyn przestępny, zmierzający do uszkodzenia, naruszenia lub uszczuplenia przedmiotu chronionego.

§ 18. Użycie broni w wypadkach wyszczególnionych w § 17 może nastąpić tylko po jednorazowym wezwaniu do zaniechania względnie spełnienia danej czynności i tylko wówczas, jeżeli użycie broni nie zagraża bezpośrednio niebezpieczeństwem dla życia osób postronnych. Jeżeli ze względu na okoliczności danego wypadku, wezwanie jest niemożliwe, użycie broni może nastąpić po jednorazowym wystrzale ostrzegawczym w powietrze.

Przepis ustępu powyższego nie ma zastosowania w wypadkach, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem utraty życia organu żandarmerji, albo może udaremnić pościg i ujęcie niebezpiecznego przestępcy, lub grozi zniszczeniem albo uszkodzeniem przedmiotów i urządzeń, mających doniosłe znaczenie dla celów obrony Państwa, albo dla celów użyteczności publicznej.

Inne warunki i sposób użycia broni przez organa żandarmerji określa Instrukcja żandarmerji.

§ 19. Organa żandarmerji są uprawnione przy wykonywaniu swych zadań służbowych w stosunku do osób wymienionych w § 1 i 2 do wzywania ich celem złożenia świadectwa, dokonywania oględzin, sprawdzania tożsamości przez daktyloskopowanie, dokonywania potrzebnych zdjęć fotograficznych i t. p. oraz stosowania niezbędnych środków przymusowych, a w szczególności do użycia stosownej siły fizycznej.

Do art. 4.

§ 20. Organa żandarmerji są uprawnione do bezpośredniego porozumiewania się z władzami, urzędami oraz organami wojskowymi i cywilnymi, mającymi siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej w sprawach związanych z dochodzeniami, pościgiem i wykonywaniem poszczególnych czynności służbowych, wchodzących w zakres uprawnień żandarmerji.

Rozdział IV.

Współdziałanie żandarmerji z cywilnymi władzami i organami bezpieczeństwa.

Do art. 5.

§ 21. Współdziałanie żandarmerji z cywilnymi władzami i organami, powołanemi do prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw, dotyczy spraw wynikających z powszechnego wymiaru sprawiedliwości, sprawowanego przez cywilne władze sądowe, prokuratorskie, oraz spraw związanych z zapobiegawczą i wykonawczą służbą bezpieczeństwa publicznego.

§ 22. Organa żandarmerji są obowiązane udzielać cywilnym władzom i organom, powołanym do prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw — pomocy służbowej (asystencji) w stosunku do osób, podlegających sądownictwu wojskowemu, oraz w stosunku do wszystkich osób, zamieszkałych względnie przebywających na terenach i obiektach wojskowych, do których dostęp cywilnych organów podlega ograniczeniom.

§ 23. Organa żandarmerji mają prawo bezpośredniego porozumiewania się z cywilnymi władzami i organami, powołanemi do prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw, a w szczególności z Policją Państwową i organami ochrony granic w przedmiocie współdziałania w sprawach, podlegających sądownictwu wojskowemu, udzielania służbowych informacji, oraz dokonywania poszczególnych czynności, związanych z uprawnieniami żandarmerji.

§ 24. Organa powołane do prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw a przedewszystkiem Policja Państwowa udzielają organom żandarmerji wiadomości ze swoich rejestrów w poszczególnych wypadkach zarządzają pościg, dostarczają jednostkom żandarmerji rejestracji perjodycznej, dotyczącej inwigilacji ogólnej (P. P. I. i Gazeta Śledcza) oraz dokonywują prac laboratoryjnych względnie ekspertyz fachowych.

§ 25. W wypadkach asystencji wzajemnych, udzielanych sobie przez organa żandarmerji, policji państwowej oraz uprawnione organa władz państwowych — w związku z wykonywaniem poszczególnych czynności badawczych oraz wykonawczych (przy przesłuchaniu świadków, rewizjach domu, zajęciach rzeczy i d. t.) współdziałanie organu asystującego polega na udzielaniu organowi wykonywującemu odnośną czynność służbową pomocy do usunięcia stawianego oporu oraz ochrony jego czynności.

Do art. 7.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 678. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 1931 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 16 marca 1930 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, zmienionej i uzupełnionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 stycznia 1928 r.

Na podstawie art. 6 lit. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu art. 4 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) prostuje się błąd w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 16 marca 1930 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Zagranicznych, Skarbu, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, zmienionej i uzupełnionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 270), a mianowicie: w § 529 ust. II w miejsce liczby „93” wstawia się liczbę „73”.

---

z 30 września Nr. 87 Rok 1931

Poz. 679. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o stosunku służbowym, uposażeniu i zaopatrzeniu emerytalnem pracowników Państwowego Banku Rolnego.

Poz. 680. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 28 sierpnia 1931 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie bekonów i szynek.

Poz. 681. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 28 sierpnia 1931 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych przetworów mięsnych.

Poz. 682. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 28 sierpnia 1931 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego.

Poz. 683. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 sierpnia 1931 r. wydane w porozumieniu

z Ministrem Skarbu o uchyleniu rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. w sprawie uposażenia dyrektora, instruktorów i prelegentów Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego.

Poz. 684. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 września 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie częstochowskim w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie.

Poz. 685. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 września 1931 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w wojewodztwach: śląskim i łódzkim.

Poz. 686. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 17 września 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Skarbu i Sprawiedliwości w sprawie opłat za nadzór nad parcelacją.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 22 września Nr. 218 Rok 1931

Poz. 296. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

z 23 września Nr. 219 Rok 1931

Poz. 297. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 września 1931 r. w sprawie utworzenia w Koniecznej punktu przejściowego.

z 24 września Nr. 220 Rok 1931

Poz. 298. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję zwyczajną.

Poz. 299. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Senatu na sesję zwyczajną.

Poz. 300. Obwieszczenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 14 września 1931 r. o pocztowych kartach tożsamości.

Podaję do wiadomości, że z dniem 1 października b. r. wprowadzone będą w życie pocztowe karty tożsamości, przewidziane w art. 244 ordynacji pocztowej (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 392), które stanowić będą dostateczną legitymację do udowodnienia tożsamości osoby właścicieli tych kart w stosunku do poczty.

Karty tożsamości wydawać będą upoważnione do tego urzędy pocztowe. Osoba starająca się o uzyskanie takiej karty, nieznana osobie urzędowi, musi udowodnić swoją tożsamość w sposób niezaprzeczalny, złożyć 2 fotografie, odpowiadające jej wyglądowi w chwili ubiegania się o kartę, oraz taryfową należność (obecnie 1 zł. 50 gr.) w gotówce lub znaczkach pocztowych.

Pocztowe karty tożsamości będą ważne przez przeciąg trzech lat od dnia wydania w pocztowym ruchu krajowym, oraz zagranicą w krajach, które wyszczególnione będą w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

W Dzienniku tym ogłoszone będą także dokładne szczegóły, dotyczące używania tych kart.

Zarządy pocztowe nie będą ponosić odpowiedzialności za skutki, jakie może pociągnąć za sobą zguba, kradzież lub oszukańcze użycie tych kart, a za szkody, wynikłe z powodu zagubienia, kradzieży lub nadużycia kart, odpowiadać będzie osoba, na której nazwisko karta została wydana.

Minister Poczt i Telegrafów:

(—) I. Boerner.

z 25 września Nr. 221 Rok 1931

Poz. 301. Zarządzenie Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 21 września 1931 r. w sprawie miejscowych przepisów o czyszczeniu kominów w m. st. Warszawie.

z 26 września Nr. 222 Rok 1931

z 28 września Nr. 223 Rok 1931

z 29 września Nr. 224 Rok 1931

Poz. 302. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 36 w sprawie wwozu drożdży.

z 30 września Nr. 225 Rok 1931

Poz. 303. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 września 1931 roku o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 304. Okólnik Ministerstwa Skarbu D. IV. 1056/3/31 z dnia 17 września 1931 r. w sprawie wystawiania przez urzędy celne zaświadczeń o wywozie bekonów i szynek w celu zwrotu różnicy cen soli, zużytej do wyrobu bekonów i szynek na eksport zagranicę.

Poz. 305. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 września 1931 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Ostrowi Mazowieckiej w okręgu Sądu Okręgowego w Łomży.

Poz. 306. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 września 1931 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Garwolinie w okręgu Sądu Okręgowego w Siedlcach.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

DZIENNIK ROZKAZÓW

z 21 września Nr. 29 Rok 1931

371.

Dep. Sprawiedl. 5192 III.

Kary z wyroków sądów karnych powszechnych i z nakazów karnych władz administracyjnych — wnioski o odroczenie wykonania.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46 poz. 405), zezwalające na odraczanie wykonania kar wolnościowych, nieprzekraczających 6 miesięcy, zleconych do wykonania przez sądy karne powszechne, lub władze administracyjne względem osób pozostających niezawodowo w czynnej służbie wojskowej, a orzeczonych za przestępstwa, popełnione przez nich przed ich wstąpieniem do tej służby, zostało wydane wyłącznie w celu zwolnienia wojska od tych następstw, które wykonanie tych kar w czasie czynnej

służby wojskowej dla interesów tej służby, a w szczególności dla wyszkolenia musiałoby pociągnąć.

Mimo, iż kar takich jest stosunkowo bardzo wiele, a wykonanie ich na skazanych w czasie ich czynnej służby wojskowej powoduje duże szkody dla wyszkolenia, — pomijając już straty materialne, które z tego powodu i skarb państwa ponosi, — dowódcy jednostek albo wcale nie wykorzystują dobrodziejstwa tego rozporządzenia, albo w bardzo szczupłym zakresie.

W celu wykorzystania w jak najszerzej mierze powołanego wyżej rozporządzenia, zarządzam:

W wypadku zwrócenia się sądu karnego powszechnego, lub władzy admin. z żądaniem wykonania takiej kary do dowódcy (komendanta, kierownika, szefa) odnośnej formacji, ten, o ile zachodzą warunki wyżej wymienione i o ile uzna, że wykonanie wyroku sądu powsz. lub orzeczenia władzy admin. (mandat karny) w czasie trwania służby wojskowej skazanego nie jest wskazane w interesie tej służby, w szczególności wyszkolenia, przesyła do tej władzy, która domaga się wykonania kary, odpowiedni pisemny wniosek o odroczenie kary, aż do ukończenia przez skazanego czynnej służby wojskowej.

Zaznaczam jednak, że wnioski o odroczenie wykonania kary, w myśl wyżej powołanego rozporządzenia, stawiać mają przełożeni dyscyplinarni o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

W wypadkach zwrócenia się władz powszechnych o wykonanie kary do prokuratora wojskowego, ten prześle odnośne żądanie tych władz właściwemu dowódcy skazanego (komendantowi, kierownikowi, szefowi) — z wyjaśnieniem czy warunki odroczenia kary zachodzą, poczem dowódca ten (komendant, kierownik, szef) postąpi w myśl ust. poprzedniego, t. j. prześle odpowiedni wniosek do władzy, która wykonania kary żądała.

Co do nakładania przez władze administracyjne kar na wojskowych zawodowych, lub niezawodowych, za wykroczenia popełnione w czasie służby wojskowej, to kary te należy wykonywać (Rozkaz M. S. Wojsk. Dep. Spraw. 352 III — Dz. Rozk. Nr. 9/29 z dnia 18 marca 1929).

W końcu wyjaśniam, że rozkazem niniejszym nie są objęte oczywiście przestępstwa sądowo-karne wojskowych zawodowych i niezawodowych, popełnione w czasie czynnej służby wojskowej, te bowiem należą do kompetencji sądów wojskowych i wykonywanie kar za nie należy do prokuratorów wojskowych w myśl przepisów ustawy wojskowego postępowania karnego.

IV.

Orzecznictwo

**Przedruki ze „Zbioru Wyroków N. T. A.”
rocznik VI rok 1928.**

Nr. 1580.

1) Lasy państwowe nie są wyłączone od opodatkowania z mocy art. 19 ustawy z 11 sierpnia 1923 (poz. 747 Dz. Ust.) o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, o ile wykonywane jest w nich prawo polowania;

2) polowania, urządzone przez administrację lasów państwowych w b. zaborze rosyjskim, z udziałem osób postronnych, są formą wykonywania prawa polowania, podlegającą opodatkowaniu z mocy art. 19 ustawy z 11 sierpnia 1923 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych;

3) polowania, urządzone przez administrację lasów państwowych w b. zaborze rosyjskim, z udziałem osób postronnych, nie wchodzi w zakres uprawnień służbowych, służących administracji lasów państwowych na zasadzie rosyjskiej ustawy gospodarstwa wiejskiego.

(Wyrok z 29 listopada 1928 l. rej. 2542/26).

Nr. 1585.

W razie nieuiszczenia przez gminę miejską prawomocnie nałożonego podatku przem. od przedsiębiorstwa miejskiego właściwa władza skarbową ma prawo dokonać potrącenia tej należności z sum, przypadających tejże gminie do wypłaty przez Skarb Państwa.

(Wyrok z 3 grudnia 1928, l. rej. 2725/26).

Nr. 1592.

Okoliczność, że posiadacz paszportu został w tym dokumencie określony jako obywatel polski, nie stwarza podstawy dla niego do żądania, by z tego tytułu był w przyszłości uważany za obywatela polskiego.

(Wyrok z 5 grudnia 1928, l. rej. 5386/26).

Nr. 1595.

Na zasadzie pkt. i) § 6 pruskiej ustawy o zarządzie policyjnym z 11 marca 1850 (Zb. Ust. str. 265) wojewoda władny jest uregulować zarządzeniem policyjnym kwestję języka napisów na miejscach publicznych.

(Wyrok z 10 grudnia 1928 l. rej. 2994/26).

Nr. 1603.

W myśl artykułów 18 i 19 ustawy z 17 lutego 1922 o państwowej służbie cywilnej poz. 164 Dz. Ust. osoba, która na mocy artykułów 11 i 115 tejże ustawy uzyskała zwolnienie od warunków posiadania wykształcenia przepisanego dla danej kategorii stanowisk, uzyskuje w tej kategorii starszeństwo od daty otrzymania powyższego zwolnienia od cenzusu wykształceniowego.

(Wyrok z 13 grudnia 1928, l. rej. 4200/26).

Nr. 1605.

W myśl art. 21 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 poz. 46 1924 Dz. Ust. emeryt ma prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia z miejscowości w której znajdowała się jego rodzina, względnie gospodarstwo domowe, do obranego przezeń miejsca stałego zamieszkania, o ile przesiedlenie to nastąpiło w ciągu roku od chwili przeniesienia w stan spoczynku z tym zastrzeżeniem, że wysokość kosztów przesiedlenia nie może przekraczać kosztów przeniesienia z urzędu z miejsca ostatniej służby czynnej.

(Wyrok z 15 grudnia 1928, l. rej. 3430/26).

Nr. 1606.

Przepisy ustaw cywilnych o przedawnieniu nie mają zastosowania do zaopatrzeń, wypłacanych na podstawie ustaw emerytalnych.

(Wyrok z 16 grudnia 1928, l. rej. 1694/27).

Nr. 1611.

Drzewo na pniu, jako nieruchomość z natury (art. 521 K. C.) nie podlega w myśl art. 55 ustawy o tymczasowym uregulowaniu fin. kom. z 11 sierpnia 1923 poz. 747 Dz. Ust. zajęciu w drodze administracyjnej na pokrycie zaległych podatków komunalnych.

(Wyrok z 20 grudnia 1928, l. rej. 542/26).

VI.

Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

259.

Okólnik Nr. 163

z dnia 22 września 1931 r.

(Z. U. 3535/31) o zwolnieniu od opłat pocztowych Komisij uzdrowiskowych i wydziałów wykonawczych.

Do

P. P. Wojewodów: w Białymstoku, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Stanisławowie, Tarnopolu i Warszawie.

Na skutek podnoszonych wątpliwości co do zwolnień od opłaty pocztowej korespondencji urzędowej komisij uzdrowiskowych i wydziałów wykonawczych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Poczty i Telegrafów wyjaśnia:

Urzędowe przesyłki pocztowe komisij uzdrowiskowych i wydziałów wykonawczych nie są wolne od opłaty pocztowej na podstawie art. 23 ustęp 1 punkt b) oraz c) ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (jednolity tekst tej ustawy ogłoszony w Dz. U. R. P. Nr. 12 poz. 57 z r. 1931).

Natomiast komisje te i wydziały wykonawcze mogą korzystać z postanowień punktu e) ustępu 1 art. 23 powołanej ustawy, w myśl którego wolne są od opłaty pocztowej zwykłe przesyłki listowe, wysyłane do władz i urzędów państwowych, oraz samorządowych na wezwanie urzędowe tych władz i urzędów.

Zaznacza się przytem, biorąc pod uwagę wyjaśnienia Ministerstwa Poczty i Telegrafów, zawarte w Monitorze Polskim Nr. 11 z dnia 15 stycznia 1931 r., że za wezwanie urzędowe należy uważać nie tylko jednorazowe wezwania tych władz i urzędów, lecz również nakazy i polecenia, zawarte w przepisach ustawowych lub w ogólnych zarządzeniach władz.

W ten sposób będą wolne od opłaty pocztowej między innymi zwykłe przesyłki pocztowe

komisij uzdrowiskowych oraz ich wydziałów wykonawczych, któremi przedkładane są odwołania na podstawie art. 36 ustawy i uzdrowiskach, lub odwołania w sprawach budowlanych, np. na podstawie art. 388 i 395 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202 z roku 1928), gdyż obowiązek przesłania odwołania wojewódzkiej władzy administracji ogólnej opiera się na nakazie, zawartym w ustawie. To samo dotyczy przedstawienia budżetów i rocznych sprawozdań rachunkowych (art. 38 ustawy o uzdrowiskach), wniosków o przymusowe wykonanie na podstawie ostatniego ustępu art. 35 tej ustawy oraz innych podobnych wypadków.

Przesyłki, korzystające ze zwolnienia od opłaty pocztowej, winny odpowiadać warunkom, określonym w rozporządzeniu Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 21 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 452), a w szczególności winny pod względem rozmiarów, wagi, opakowania i adresu odpowiadać ogólnym wymaganiom, ustalonym w przepisach pocztowych, muszą być opatrzone na stronie adresowej nazwą instytucji wysyłającej i jej adresem, oraz zaopatrzone klauzulą „Na wezwanie urzędowe — wolne od opłaty pocztowej“.

Jeśli zachodzi potrzeba wysłania przesyłki poleconej, to nie opłaca się należności za zwykłą przesyłkę, a tylko należność za polecenie.

260.

Okólnik Nr. 164

z dnia 25 września 1931 r.

(Z. F. 3197/31) o dołączaniu przez apteki do rachunków oryginałów recept.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 sierpnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6 z roku 1931 poz. 30) o wydawaniu z aptek środków lekarskich Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza w celu dania możliwości sprawdzania rachunków i normowania sposobu racjonalnego przepisywania leków, aby apteki publiczne dołączały do rachunków, składanych Dyrekcjom Kolejowym, Kasom Chorych, instytucjom komunalnym oraz za lekarstwa, dostarczane na koszt Skarbu Państwa z tytułu pomocy lekarskiej dla urzędników państwowych:

1) odpisy recept, zawierających środki odurzające,

2) oryginały recept, niezawierających środków cdurzających, z tem, że oryginały te mają być zwrócone aptece po upływie 6 tygodni od daty ich przesłania.

W przypadkach wyjątkowych, gdyby okazała się potrzeba ponownego sprawdzenia recept, już zwróconych aptekom publicznym, apteki będą obowiązane użyczyć ich na żądanie wymienionych instytucyj na pewien ściśle określony przeciąg czasu

261.

Okólnik Nr. 165

z dnia 28 września 1931 r.

(Wojsk. 1321/3.) w sprawie wyjazdu zagranicę osób obowiązanych do służby wojskowej — (zmiana marszruty).

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

Zdarzają się wypadki, że osoby, które przed odbyciem służby wojskowej uzyskały zezwolenie na wyjazd zagranicę w celach emigracyjnych do kraju poza Europą i otrzymały stosowny paszport zagraniczny osiedlają się lub zamieszkują w innym kraju, niż to było przewidziane w paszporcie.

Na tem tle powstać mogą wątpliwości, czy osiedlenie się zagranicą nie w kraju wskazanym w paszporcie jest dopuszczalne ze strony osoby obowiązanej do służby wojskowej.

Wyjaśniając tę kwestję Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że w zasadzie wyjazd zagranicę osoby zaopatrzonej w ważny paszport zagraniczny powinien być uważany za legalny bez względu na to, czy właściciel takiego paszportu wyjechał do kraju wskazanego w paszporcie, czy też zatrzymał się w innem państwie.

Jeśli zatem dana osoba wyjechała zagranicę legalnie i na podstawie ważnego paszportu, lecz zamieszkała w kraju niewymienionym w paszporcie, to powinna o zmianie marszruty zawiadomić właściwy według miejsca zamieszkania konsulat polski. Urząd konsularny ustala, czy zaszła istotna potrzeba zmiany marszruty i w wypadku pozytywnym legalizuje pobyt względnie zamieszkanie takiej osoby w danem państwie.

W razie uzasadnionego podejrzenia, że dana osoba zmieniała marszrutę celem uchylecia się od powszechnego obowiązku wojskowe-

go i nie zawiadomiła o tej zmianie właściwego konsulatu polskiego, może być wszczęte dochodzenie w tym kierunku. W wyniku tego dochodzenia bądź może być jej udzielone zezwolenie na dalszy pobyt w tym kraju, bądź też pobyt jej uznany za niedopuszczalny. W tym ostatnim wypadku osoba ta może być wezwana do udania się do kraju wymienionego w zezwoleniu na wyjazd, a w razie odmowy — zezwolenie cofnięte. Na skutek tego konsulat powinien odebrać paszport i wydać paszport krótkoterminowy na powrót do kraju. Dopiero niezastosowanie się do tych zarządzeń pozwoli na wyciągnięcie odpowiednich konsekwencyj, gdyż wówczas pobyt zagranicą zainteresowanego można będzie uważać za nielegalny.

Okólnik niniejszy ma związek z okólnikiem Nr. 173 z 1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1591) i z okólnikiem Nr. 216 z 1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1592).

262.

Okólnik Nr. 166

z dnia 28 września 1931 r.

(AA. 2091 2) o zagranicznych artystach (cudzoziemcach).

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

W ostatnich czasach zauważono wzrastający napływ do Polski zagranicznych (cudzoziemców) artystów-spiewaków, artystów kabaretowo-widowiskowych, zespołów tanecznych, muzycznych i śpiewaczych, akrobatów i artystów cyrkowych, których występy ze względu na wywołane zagranicę wysokie zarobki, nie pozostające często w żadnym stosunku do istotnej wartości ich produkcji mogą mieć wpływ na ujemne kształtowanie się naszego bilansu płatniczego, a ponadto powodują konkurencję dla artystów polskich, która dotkliwie odbija się na egzystencji wymienionych ostatnio artystów.

Objaw ten w chwili ogólnego kryzysu gospodarczego, klęski bezrobocia, a w szczególności ciężkiego położenia krajowych artystów jest wielce niepożądany, wywołuje słuszne rozgoryczenie interesowanych, co niejednokrotnie znajduje echo w prasie.

Okoliczności powyższe świadczą, iż postanowienia okólnika Nr. 165 z dn. 11.IX.1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1713) oraz pisma okólnego z dn. 18.V.1931 r. Nr. AA. 3644/1 nie znalazły należytego zrozumienia i w związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi

Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o spowodowanie, aby względem artystów i zespołów wyżej wymienionych stosowano system restrykcyjny w szczególności:

1) wydawano zezwolenia na występy artystyczne w Polsce (cudzoziemskim) zagranicznym zespołom teatralnym, tanecznym i muzycznym, którymi one mają się legitymować wobec władz konsularnych przy staraniu się o wizy pobytowe w celu zarobkowym oraz wyrażano zgodę na wyjazd do Polski artystów, wymienionych w punktach b) i e) okólnika Nr. 165 z 11.IX.1930 r. tylko w wypadkach szczególnie na uwzględnienie zasługujących (specjalne kwalifikacje, brak artystów krajowych w danej miejscowości, cel przedstawień i t. p.) a przytem o ile chodzi o zespoły ponad trzy osoby tylko po uzyskaniu aż do odwołania aprobaty Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

2) przestrzegano ściśle postanowień pisma okólnego z dn. 18.V.1931 r. Nr. AA. 3644/1 w sprawie redagowania wiz zarobkowych dla artystów cudzoziemców;

3) nie przedłużano w żadnym wypadku wiz na wjazd i pobyt czasowy w Polsce w celu zarobkowym osobom wyżej wymienionym i ściśle przestrzegano terminu wyjazdu tych osób z terytorium Rzeczypospolitej.

VII.

Pisma

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

263.

Pismo Nr. OP. 19492 1

z dnia 23 września 1931 r.

w sprawie Konwencji Wiedeńskiej o emeryturach.

Do

*P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu
w Warszawie, Komendanta Głównego
Policji Państwowej i Dyrektora Głównego
Urzędu Statystycznego.*

W związku z ogłoszeniem w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 8, poz. 41 i 42 z dnia 31 stycznia 1931 r. Konwencji Wiedeńskiej o emeryturach i wobec upływu w dniu 12 maja 1931 r.

terminu składania przez osoby objęte tą konwencją podań o przyznanie emerytur na mocy jej postanowień (art. 6 konwencji), należy wszelkie podania rodzaju, zarówno te, które wpłynęły dotychczas, jak i te, które wpłyną w przyszłości, kierować do Izby Skarbowej I we Lwowie, która otrzymała z Ministerstwa Skarbu właściwe instrukcje co do dalszego postępowania w tych sprawach.

Powyższe podaje się do wiadomości na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Skarbu z dnia 8 września 1931 r. Nr. D. I. 2820/5/31.

264.

Pismo Nr. Wojsk. 1414/1

z dnia 23 września 1931 r.

o niedomaganiach przy sporządzaniu rejestrów 18-letnich.

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, że urzędy gminne w licznych wypadkach nie przestrzegają przepisów § 85 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym i o zapisaniu do swych rejestrów 18-letnich osób urodzonych w innych gminach nie zawiadamiają tych gmin.

Ponieważ zaniedbywanie tego obowiązku naraża gminy, opracowujące materiał dla rejestru na prowadzenie rozległej korespondencji związanej z poszukiwaniem danej osoby, wykazanej w wyciągach metrykalnych i zbędną pracę, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie stanowczego przypomnienia urzędowi gminnym o obowiązku z § 85 rozp. wykon.

Dalszem niedomaganiem przy sporządzaniu rejestrów 18-letnich jest, że nie wszyscy urzędnicy stanu cywilnego, prowadzący metryki oraz urzędy i instytucje wymienione w art. 23 ust. stosują się do postanowień tego artykułu i § 75 rozp. wykon. Wyciągi i metryki, których przesyłanie do właściwych urzędów gminnych należy do obowiązków wszystkich bez wyjątku urzędników stanu cywilnego, prowadzących metryki i urzędów w wypadkach określonych w powołanym wyżej artykule—stanowią nieodzowny materiał do zapoczątkowania ewidencji poborowych, musi on zatem być kompletnie i w przepisany terminie zgromadzony, czego powinni kierownicy powiatowych władz admin. ogólnej dopilnować.

265.

Pismo Nr. Wojsk. 1434/1

z dnia 24 września 1931 r.

o Gimnazjum Spółki „Laor” — odroczenia uczniom służby wojskowej.*Do**P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu
m. st. Warszawy.*

Na skutek pisma Min. Wyznań Rel. i Ośw. Publ. z dnia 11.IX 1931 r. Nr. II.19246/31, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że gimnazjum męskie spółki z ogr. odp. „Laor” w Warszawie uzyskało prawa gimnazjów państwowych, począwszy od roku szkolnego 1931/32, to też uczniom klasy VIII-ej tej szkoły przysługuje prawo korzystania z odroczeń służby wojskowej z art. 61 ust. 1 ustawy o powsz. obow. wojskowem.

IX.**RUCH SŁUŻBOWY****w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych**

w czasie od 1 do 31 sierpnia 1931 r.

**A) W Zarządzie Centralnym
Ministerstwa:****Mianowani:**

sekretarz X st. sł. w Urzędzie wojewódzkim warszawskim Morawski Roman Kazimierz — referendarzem VIII st. sł. dnia 3.VIII. 1931 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

asesor VIII st. sł. Dr. Tomkiewicz Władysław — uchwałą Rady Ministrów z dn. 3.VIII. 1931 r.

rejestrator IX st. sł. Wysocka Idalja — uchwałą Rady Ministrów z dnia 24.VIII. 1931 r.

B) We władzach wojewódzkich:**Przeniesieni:**

naczelnik wydziału V st. sł. i wicewojewoda w Lublinie Włoskiewicz Władysław do Urzędu wojewódzkiego warszawskiego z poruczeniem funkcji wicewojewody warszawskiego dnia 11.VIII. 1931 r.

naczelnik wydziału V st. sł. i wicewojewoda w Warszawie Długocki Władysław do Urzędu wojewódzkiego lubelskiego z poruczeniem funkcji wicewojewody lubelskiego dnia 11.VIII. 1931 r.

Zwolniony ze służby:

asesor VII st. sł. w stanie nieczynnym w Urzędzie wojewódzkim warszawskim Jurjew Jan — wobec przejścia do służby w Izbie Skarbowej Grodzkiej w Warszawie dnia 11.VIII. 1931 r.

Zmarli:

pozostający w stanie nieczynnym naczelnik rachuby VII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim w Tarnopolu Kochman Otton Jan — dnia 8.VIII 1931 r.

C) We władzach powiatowych:**Mianowani:**

prow. starosta pow. szczuczyńskiego VI st. sł. Stefanus Erazm — starostą powiatowym szczuczyńskim w Grajewie w dotychczasowym VI st. sł. dnia 8.VIII. 1931 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy VII st. sł. w Wadowicach Wąs Piotr Henryk powołany z powrotem do służby czynnej i mianowany starostą powiatowym jaroślawskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 14.VIII. 1931 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Kole Wojciechowski Karol — starostą powiatowym radomszczańskim w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dn. 25.VIII. 1931 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Radomsku Szer Stanisław — starostą powiatowym kolskim w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 25.VIII. 1931 r.

starosta powiatowy błoński w Grodzisku Maz. w VII st. sł. Pohoski Karol — starostą powiatowym włocławskim w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 27.VIII. 1931 r.

starosta powiatowy VI st. sł. we Włocławku Gajzler Czesław — starostą powiatowym błońskim w Grodzisku Maz. w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 27.VIII. 1931 r.

Przeniesiony:

asesor VII st. sł. Klamborowski Bronisław — ze Starostwa powiatowego warszawskiego do starostwa powiatowego pułtuskiego dnia 29.VIII. 1931 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

starosta powiatowy VI st. sł. w Jarosławiu Prezentkiewicz Edmund — dnia 13.VIII. 1931 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Sokalu Olszewski Zdzisław — dnia 22.VIII. 1931 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

referendarz VII st. sł. w Starostwie powiatowym we Wrześni Łuszczewski Tadeusz — uchwałą Rady Ministrów z dnia 24.VIII. 1931 r.

radca wojewódzki w Dyrekcji Policji w Królewskiej Hucie Kotowicz Józef — uchwałą Rady Ministrów z dnia 24.VIII. 1931 r.
